

Kirje

14.5.2025

VN/36398/2023

VN/36398/2023-OKM-19

Jakelussa mainittu

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa.

Opetushallitus on luovuttanut Kelalle varhaiskasvatuksen tietovarannosta lapsen kunnalliseen varhaiskasvatuspaikkaan liittyvät tiedot vuodesta 2021 alkaen. Tiedot siirtyvät tällä hetkellä kerran päivässä. Siirtyvät tiedot on kuvattu tarkemmin luovutettavien tietojen dokumentaatiossa:

[Säännölliset ja yksittäiset luovutukset - Opetushallituksen palvelukokonaisuus - Eduuni-wiki](#)

Tietoja on siirretty lain lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta (1128/1996, 23 a §) sekä varhaiskasvatuslain (540/2018) 73 § nojalla. Varhaiskasvatuslain 73 §:n mukaan Opetushallitus voi luovuttaa tietoja viranomaiselle lakiin tai laissa säädettyyn tehtävään perustuvan tiedonsaantioikeuden nojalla. Opetus- ja kulttuuriministeriön tietojen mukaan Kelan Varda-tiedonsiirrot toimivat ongelmitta, ja juridisia haasteita tietojen luovutukseen liittyen ei ole tiedossa.

Esityksen mukaan uusi 2 a pykälä ei koskisi etuuksien toimeenpanoa koskevia tehtäviä, sillä niistä säädettäisiin lain 2 §:n 1 momentin mukaisesti asianomaisissa etuuslaeissa.

Ehdotetun 2 a pykälän 2 momentin 11 kohdan mukaan Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus saada Opetushallitukselta sekä opetus- ja kulttuuriministeriöltä varhaiskasvatuslaissa (540/2018) tarkoitetun varhaiskasvatuksen tietovarannon tiedot varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ja heidän huoltajistaan. Tiedot ovat välttämättömiä muun muassa Kansaneläkelaitoksen maksamien perhe-etuuksien, kuten yksityisen hoidon tuen ja työnantajien perhevapaakorvausten tilastoinnissa, tutkimuksessa ja lainsäädäntömuutosten arvioinnissa. Tietoja tarvitaan myös väestön ja perheiden palvelutarpeiden ymmärtämiseksi ja kokonaiskuvan muodostamiseksi.

Ministeriö tuo esille, että varhaiskasvatuslain 67 § mukaan tietovarannon yhteisrekisterinpitäjinä toimivat Opetushallitus ja varhaiskasvatustoimijat. Lisäksi varhaiskasvatuslain 73 §:n mukaan varhaiskasvatuksen tietovarannon tietojen luovuttajana toimii Opetushallitus, ei Opetushallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö. Ministeriön näkemyksen mukaan, mikäli esitettyjen tiedonsaantioikeuksien on tarkoitus koskea vain

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

varhaiskasvatuksen tietovarannon tietoja, ei tiedonsaantioikeuksista ole tarpeen säätää opetus- ja kulttuuriministeriön osalta. Opetushallitus arvioi tiedon luovuttajana Kansaneläkelaitoksen perustellun tietopyynnön perusteella luovutuksen lainmukaisuuden ja välttämättömyyden. Esityksen vaikutustenarvioinneissa voisi täsmentää muutoksen viranomais-, tiedonhallinta- ja kustannusvaikutuksia Opetushallitukselle ja Kelalle.

Ministeriö tuo esille, että esityksen perusteluissa olisi hyvä arvioida vielä tarkemmin, miksi kyseisistä tiedonsaantioikeuksista on tarpeen säätää ja missä määrin tunnistetiedollinen henkilötasoinen tieto on tarpeen käyttötarkoitukset huomioiden. Säännös ehdotetussa muodossaan voisi sisältää uudenlaista henkilötietoa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ja heidän huoltajistaan, jota Kela ei aikaisemmin ole saanut varhaiskasvatuksen tietovarannosta. Tämä edellyttäisi myös muutoksia Kelan nykyisiin Varda-rajapintoihin. Ehdotetun tietojoukon voisi katsoa sisältävän uutena tiedot muun muassa kaikkien varhaiskasvatuksessa olevien lasten asiakasmaksuista sekä yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista sekä heidän huoltajistaan. Kelalla yksityisen hoidon tuen myöntäjänä on ministeriön käsityksen mukaan jo tieto yksityisten hoidon tukea saavista lapsista ja heidän huoltajistaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tuo esille, että Opetushallitus ja ministeriö tuottavat laajat varhaiskasvatuksen vuosiraportit kaikille avoimeen Opetushallinnon tilastopalvelu Vipuseen. Tämän lisäksi Tilastokeskus kansallisena tilastoviranomaisena tuottaa varhaiskasvatuksesta vuosittain julkaistavaa Suomen virallista tilastoa. Tietojen tutkimuskäyttö on mahdollisesti jatkossa toteutettavissa myös Tilastokeskuksen tutkijapalveluiden kautta.

Kansliapäällikkö

Eeva-Riitta Pirhonen

Neuvotteleva virkamies

Merja Niemi

Jakelu

STM Sosiaali- ja terveysministeriö

VN/36398/2023-OKM-19

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: